

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.
Winnipeg, Man., Canada

The Provincial Library

UKRAINIAN LABOR NEWS

City
Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday

SUBSCRIPTION RATES:
Per year \$4.00
Per half year \$2.00

PIK XII. Ч. 102 (1620).

ВІВТОРОК, 25 СЕРПНЯ 1931.

WINNIPEG, MAN.

TUESDAY, AUGUST 25, 1931.

No. 102 (1620). VOL. XIII.

МІТІНГ САККА І ВАНЗЕТИ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ АРЕШТУВАННЯ ЧЛЕНІВ ПОЛІТИЧНОГО БЮРА КОМПАРТИІ КАНАДИ

Около 6,000 робітників у Вінніпегу взяли участь у масовім мітингу, присвяченим пам'яті Сакка й Ванзети, на якім заарештовано проти арештування членів Політичного Бюра Комуністичної Партії Канади й застосування бунтівничих і депортаційних законів супроти всіх тих, що посягають висловити свою

Мітинг був скликаний, як і подібні мітинги в інших містах Канади та в цілм світі, в четверті рощдини замордування капіталістичною класою Сполучених Держав двох італійських революційних робітників, Сакка й Ванзети, які були неустрашимими борцями за інтереси робітничого класу.

До зібраних робітників промовляли з двох трюків т.т. Меріот, Дейві, Енн Булер, Мілстер, Морган, Лівай, Пенер, Виворський і Сарма. Товариші Брок і Вейд головували.

Після вислухання промов зібрані робітники прийняли одностайно таку резолюцію протесту:

"З огляду на те, що переслідування робітників за їх політичну опінію триває далі і влада намагається впровадити про закони, про які вона каже, що їх підтримує, щоб здавити всякий вислів невдоволення з боку робітників;

З огляду на те, що останні заходи уряду Бенета розбиті бойовим робітничим рухом привели до ув'язнення членів Політичного Бюра Комуністичної Партії Канади й застосування бунтівничих і депортаційних законів супроти всіх тих, що посягають висловити свою опінію;

Дякуючи постановляємо, що ми, робітники Вінніпегу, зібрані на Маркет Сквер в цей день 22 серпня 1931 року, підносимо свій протест відносно повсюдого й домагаємося негайного скасування згаданих законів, а також домагаємося негайного звільнення всіх в'язнів класової війни.

Цей мітинг далі прирікає мобілізуватися для оборони робітників чужинського урядження і зміцнити існуючі Ради Оборони Робітників Чужинського Урядження та допомогти збудувати сильний масовий протестаційний рух проти атак на робітників чужинського урядження, а за охорону робітничого руху".

Мітинг, який був дуже ентузіастичний, закінчився відспіванням "Червоного Прапору" й "Інтернаціоналу" та окликами в честь Комуністичної Партії Канади й Рад Союзу.

ЛЕЙБОР КАНСІЛ В ТОРОНТО ПРОТИ 98 СЕКЦІЙ КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ

ТОРОНТО, Ont., 20 серпня. (К.П.) — На мітингу торонтонського Дистрикту Лейбор Кансис, що відбувся сьогодні ввечері, делегати домагалися скасування 98 секцій кримінального кодексу, на підставі якої переведено недавні арешти комуністичних провідників. Цей закон буде мати безпосередній ефект на трейд-юніонний рух в Канаді, сказав один делегат. Він побоюється, що це може бути на перешкоді розвитку трейд-юнію.

Ухвалено також резолюцію, яка закликає надходячий трейд-юніонний конгрес у Венкувері, щоб він домагався "перехвату" публічної власності всіх публичних ужитків та демократичного (!) завідування ними".

З підвищеної новинки виходить, що торонтонський Дистрикт Лейбор Кансис домагався скасування 98 секцій кримінального кодексу лише тому, що вона може бути застосова-

на і проти тих трейд-юнію, що не мають нічого спільного з комуністами.

Якщо вона була б застосована тільки проти Комуністичної Партії й революційних трейд-юнію, що стоять під проводом Воркере Юніти Ліг, як це має місце сьогодні, то робітничі фейкери з Лейбор Кансис зовсім не протестували би.

Це зовсім зрозуміле, бо ці самі фейкери пару років тому виквидали комуністів з торонтонського Дистрикту Лейбор Кансиса. Вони почали кампанію проти комуністів ще тоді, як нікому й не снилося, що в Канаді буде уряд Бенета.

Однак сьогодні, коли канадський капіталізм розпочав наступ на робітничу класу, а в першу чергу на її авангард, Комуністичну Партію, ці реакційні юніонні провідники з табору Тома Мура наїзикалися, що цей наступ може досягнути й реформістичні трейд-юнію — й вони готові вже тепер протестувати проти фашистських метод Бенетового уряду.

17,600,000 ДІТЕЙ В ПОЧАТКОВИХ ШКОЛАХ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ

МОСКВА, 14 серпня. — Сьогодні минає чотири роки, як заведено в цілім Радянським Союзі обов'язкове навчання дітей у віці від 8 до 11 років, а також трирічний період навчання дітей від 11 до 14 років, наскільки це можливо.

В наслідок того радянська школа чотиріорічка має тепер 15 мільйонів 500 тисяч дітей; це є 97.1 від. дітей того віку в Радянській Росії (найбільшій частині СРСР), 98.2 від. на Радянській Україні й 97 від. на Радянській Білорусі.

Інші республіки СРСР виказують менший відсоток, але загальне число дітей у школах є тепер на 10 від. більше, як передбачував план.

Крім того, понад два мільйони дітей є в додаткових трох роках навчання, отже всіх дітей у початковій школі є 17 мільйонів 600 тисяч, в той час, як за царського режиму ніколи не було більше як 7 мільйонів 200 тисяч.

Навчання відбувається в мові даної національності; за царських часів у школах була тільки одна мова — російська.

Гостра фінансова криза у Великій Британії; уряд МекДоналда перед упадком

"Робітничий" уряд хоче зменшити допомогу для безробітних і наложити тарифу на 10 від. — Проводить переговори з лібералами й консерватистами над тим, як рятувати британський імперіалізм від упадку. — Хочє роздобути фондів на покриття недобору в бюджеті на суму \$600,000,000. — Трейд-юнію проти зменшення допомоги безробітним.

Фінансова криза, що охопила Німеччину, поширилася вже на Велику Британію і швидко прибірає критичну форму. Бритійська партія праці, ділаючи в інтересі британського імперіалізму, приготується наложити тарифу, яка на ділі буде зрівнянням плати британських робітників на 10 від. від. бо на тільки відсотків мали б бути піднесені ціни на харчі.

Другим атаком, який приготував уряд МекДоналда проти британських робітників, є

зменшення допомоги для безробітних. МекДоналд хоче також, щоб робітники платили більшу пайку до фонду, з якого виплачується допомога.

"Робітничий" уряд МекДоналда провадить переговори з ліберальною й консервативною партіями над тим, як стягнути з працюючого населення 600 мільйонів доларів на покриття недобору, що є на таку суму в британському бюджеті. Щоб зрівноважити бюджет, треба звідкись дістати 600 мільйонів до-

ларів, і провідники ліберальної й консервативної партій поспішили рятувати "робітничий" уряд в скрутнім положенні.

Підчас цих переговорів ліберали виступили проти наложенья тарифу на 10 від., а трейд-юнію, на яких спірається партія праці й уряд МекДоналда, виступили проти зменшення допомоги для безробітних.

В наслідок того уряд МекДоналда опинився в крайню критичнім положенні й заходиться можливість, що він буде примушений зрезугнувати, хоч ліберальна й консервативна партія стараються втримати його при владі, бо він потрафить лише задрувати робітників і рятувати до якогось часу британський імперіалізм перед упадком.

НЕВІДОМІ ЛЮДИ ВИСАДЖУЮТЬ ДИНАМИТОМ СТОПНИ ЕЛЕКТРИЧНОЇ КОМПАНІЇ

МОНТРЕАЛ, 21 серпня. — Два тижні тому 175 електричних робітників Монреала Лайт, Гіт енд Павер Компані вийшли на страйк на знак протесту проти відмови компанії визнати їхню юнію. Від того часу майже кожного дня невідомі особи висаджують динамітом в різних місцях великі залізні стовпи, по яких проходять електричні каблі, що перешкоджають з електричної станції до Монреала та його передмість. В наслідок того майже кожного дня якась частина міста є відтята від електрики і позбавлена світла.

Страйкері, через свою юнію заявили, що не мають нічого спільного з цими актами саботажу й не знають, хто їх поповнює. Вони навіть заявили готовість дати допомогу у вартуванні компанійної власності.

Поліція каже, що арештувала вчора ввечері трох робітників, яких нібито мала перелопатити, як вони пробували перерізати електричні каблі. Вона відмовилася сказати їхні імена, але урядники компанії кажуть, що розпізнали в арештованих робітників, які вийшли на страйк.

ВИРІШИЛИ ДАТИ КРЕДИТИ ДЛЯ НІМЕЧЧИНИ

БАЗЕЛЬ, Швайцарія, 17 серпня. — Конференція міжнародних банкірів викінчила план фінансової допомоги для Німеччини, а саме виробила умови, на яких Німеччина має дістати негайно коротко-термінові кредити та яка частина з

цих кредитів має бути перемінена на довго-термінові. Загальна сума кредитів, які має дістати Німеччина, буде вносити 1 мільярд 250 мільйонів доларів. Міжнародні банкіри остерігають Німеччину, що вона мусить господарити "ощадно".

РІЗНІ ВІСТІ

ГАНКОВ ЗАСУДЖЕНІЙ НА ПОВНЕ ЗНИЩЕННЯ.

ГАНКОВ, Китай, 21 серпня. (А.П.) — Вірячи, що Ганков є засуджений на повне знищення вилитом ріки Янцє, всі тубільці, що можуть це зробити, втілюють сьогодні з міста. Багато з них поповнюють самогубство, щоб уникнути страчних наслідків повні. Великі тампало, Ганкова й Вучангу, що стримували Янцє від залиття низькою положенню долини, вода прорвала й затопила більше як тисячу людей. Докладне число загинувших невідоме.

КУКУРУДЗА НА ТОПЛИВО.

ДЕНІСОН, Айова, 18 серпня. — Фармери цієї округи планувають організувати клуби, завданням яких буде агітація за використання кукурудзи на топливо. Тепер тона кукурудзи є на три долари дешевша від тони вугілля й тому пропонують уживати кукурудзу на топливо.

26 УБИТИХ ПІДЧАС ЕКСПЛОЗІЇ АМУНІЦІ.

ШАНГАЙ, Китай, 14 серпня. — В Макао, португальській колонії в Китаю, експлозія знищила склад амуніції, при чім 26 осіб було убитих і 62 поранених. Вибухло 10 тон стрільного порошку, що був на складі в центрі міста. Експлозія потрясла цілим містом та ушкодила багато домів. Деякі доми завалилися.

ЗОВСІМ НЕ ВПУСКАЮТЬ ПОПІВ ДО МЕКСИКА.

МІСТО МЕКСИКО, 15 серпня. — Міністерство внутрішніх справ видало інструкції імміграційним урядникам, щоб вони зовсім не пускали до Мексика попів без особливого уповноваження міністерства. Попам заборонено вступ навіть як туристам, і прикордонна сторожа, в усіх сумнівних випадках має звертатися телеграфічно за інструкціями до міністерства внутрішніх справ.

ЗА ДВА ТИЖНІ ЧИСЛО БЕЗРОБІТНИХ У НІМЕЧЧИНІ ЗРОСЛО НА 114,000.

БЕРЛІН, 22-го серпня. — У двох тижнях від 1 до 15 серпня 114,000 робітників в Німеччині втратили свої роботи й таким чином число безробітних в країні зросло до 4,104,000. Цей зрідт притиснує впливові економічної кризи.

У ЧОТИРОХ ПРОВІНЦІЯХ Є 236,000 БЕЗРОБІТНИХ, КАЖЕ ОТТАВА.

ОТТАВА, Ont., 21 серпня. — Департамент праці повідомляє, що реєстрація безробітних в Канаді ще не закінчена, але з тих інформацій, що вже наспіли, можна сказати, що Онтеріо має 70,000 безробітних, Квебек понад 100,000, Манітоба 40,000 і Бритиш Колумбія 26,000. Разом у чотирох провінціях, як виказує неповний офіційний підрахунок, є понад 236,000 безробітних.

УСПІШНІ ПРОБИ З ВЕЛИКИМ АЕРОПІЛЛЯНОМ.

МОСКВА, 16 серпня. (А.П.) — Центральний Аеро-технічний Інститут оповістив, що відбулися успішні проби з новим 5-моторним аеропілляном в 2,400 кінських сил, який має приміщення для 36 пасажирів і п'ятьох членів заголу.

ВИМАГАЮТЬ 8-ГОДИННОГО ДНЯ ПРАЦІ НА ПУБЛІЧНИХ РОБОТАХ.

На мітингу Трейд енд Лейбор Кансис у Вінніпегу рішено домагатися від провінціального уряду, щоб він запровадив 8-годинний день праці й 40-годинний тиждень на всіх публичних роботах, які уряд розпочне для зменшення безробіття. Кансис буде домагатися також, щоб манітобський закон про умірковану платню був застосований не лише при самій будові, але й при виготовленні матеріалів, яких мається вживати для будови.

РОЗБИВСЯ ЛІТАК; ЧОТИРИ ВБИТИХ.

ВАРШАВА, 19 серпня. — Чотири студенти авіатори згоріли на смерть сьогодні, коли військовий аеропіллян розбився і згорів коло Бзова.

ПРЕМ'ЄР ЕНДЕРСОН "ПОЯСНЮЄ" СВОЮ ЗАЯВУ; КАЖЕ, ЩО КОНСКРИПЦІЮ ЗАВЕДУТЬ ТІЛЬКИ ДЛЯ "АГІТАТОРІВ"

Консервативний прем'єр Саскчевану Ендерсон побачив, що він за відкрито висловився, коли сказав, що буде заведена конскрипція самітних безробітних. Такий вислів відкриває очі тим робітникам, що ще вірять в капіталістичну "демократію". Тому він хотів поправити себе, щоб затерти погане враження, яке викликала його заява.

Депеша до вінніпегської консервативної газети "Трибюн" з Ріджайни, Саск., від 20 серпня каже, що прем'єр Ендерсон заперечив слова, які йому приписала преса. Він заявив, що не сказав у своїй промові таких слів: "Хоч конскрипція самітних безробітних до таборів праці може бути їм це вподоби, то ця метода може бути застосована".

Далі Ендерсон розводить свою філософію, стараючись доказати, що він не сказав приписаних йому слів, але на кінець підтверджує те, про що

написала преса, тільки робить це у виразній формі. Іменно він каже, що хоч конскрипція не буде застосована до всіх безробітних, то коли "агітатори" не схочуть піти добровільно до праці, урядові треба буряти в капіталістичну "демократію". Тому він хотів поправити себе, щоб затерти погане враження, яке викликала його заява.

Значить, не вмер Данило, але болячка його задала. Не буде конскрипції для самітних безробітних, але як "агітатори" не схочуть піти до праці на невільних умовах, то уряд силою заставить їх до цього.

Кожний знає, що конскрипція не треба буде для тих, що добровільно поєдзяться на все й без протесту будуть працювати для капіталістів. Але як би безробітний посмів домагатися належної платні за свою працю й відповідних умов праці, то його зроблять "агітатором" і силою заставлять працювати на таких умовах, які подиктує фашистський уряд Бенета.

В СРСР ЗБУДУЮТЬ 300 НОВИХ ФАБРИЧНИХ КУХОНЬ ТА 4,000 ІДАЛЕНЬ

МОСКВА, 20 серпня. (А.П.) — Центральний Комітет Все-союзної Комуністичної Партії видав сьогодні постанову про масове харчування робітників Радянського Союзу на багату більшу шкалу, як це було досі.

Теперішні установи для цієї праці є невистарчаючі, каже постановою, хоч вони пкютьуться приблизно 12 мільйонами робітників з їхніми родинами, які харчуються колективно у фабричних кухнях, публичних їдальнях і харчових станціях для дітей.

В цих публичних-установах платять за їду від 13 до 40 центів. Недавня кампанія за втіленням більше жінок з кухні до індустрії переповнила ці установи соціального харчування, особливо у великих містах.

На підставі сьогоднішньої постанови, около 14 мільйонів 750 тисяч доларів має бути виданих на будову й устаткування 300 нових фабричних кухонь та 4,000 їдальень протигом наступних трох років. Вони будуть харчувати 25 мільйонів осіб.

ЕСПАНИЯ ПРОТЕСТУЄ ДО ВАТИКАНУ ПРОТИ АНТИУРЯДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КАРДИНАЛА

МАДРИД, Еспанія, 20 серпня. (А.П.) — Спир між урядом і церквою привів сьогодні до нової кризи в Еспанії, коли уряд опублікував декрет, яким забороняє продаж церковного майна, й кардинал Сегура видав пастирський лист до католиків, закликаючи їх об'єднатися в обороні католицької церкви.

Тут вважають, що кілька соціалістичних міністрів дораджували негайно зрвати з Ватиканом, але сьогоднішній декрет не пішов так далеко.

МАДРИД, Еспанія, 21 серпня. (А.П.) — Оповіднено сьогодні, що еспанський уряд вислав протест до Ватикану проти антиурядової діяльності кардинала Сегури й єпископа Мугізи з Вітторії. В протесті є ультимат, який дає Ватиканові п'ять днів часу на виснесня, чи він знає про документи, недавно заборані від католицької попи на кордоні.

Захоплені документи дораджували еспанському попівству випробувати церковне майно й вислати троші за кордон.

ЗІРВАЛИ ПЛАТНЮ УРЯДНИКАМ І РОБІТНИКАМ

Теперішня економічна криза в Канаді тяжко відбивається також на фінансах різних провінцій. З наміром рятувати провінціальною касу від банкруцтва, манітобський уряд зменшив платню всім провінціоальним урядникам і робітникам. Знижка вносить 12 від. для міністрів і їде поступово шораз нижче аж до 2 від. для тих службовців, що беруть менше як 2,000 доларів річно. Вона входить в силу від 1 вересня. Таким чином уряд сподіється заощадити щонайменше 300,000 доларів для провінціальної каси.

СПЕКА У ВІННІПЕГУ.

П'ятниця, 21 серпня, була одним з найгарячіших днів в історії Вінніпегу. Термометер дійшов того дня до 100 степенів. Лише раз за останніх 30 років було 100 степенів у Вінніпегу, а саме 24 серпня 1929 року. Від коли засновано у Вінніпегу метеорологічну обсерваторію, лише один раз спека була більша на пів степеня, а це 23 червня 1900 року, коли в місті було 100.5 степенів.

У п'ятницю Вінніпег був також найгарячішим місцем в цілій Канаді.